

هو الحکیر الخلیف

خردنامه صدر

فصلنامه علمی - پژوهشی فلسفه اسلامی

سال ۲۲، شماره ۴؛ پیاپی ۸۸

تابستان ۱۳۹۶

صاحب امتیاز: بنیاد حکمت اسلامی صدرا

مدیر مسئول و سردبیر: آیت الله سید محمد خامنه ای

هیئت تحریریه

آیت الله سید محمد خامنه ای..... رئیس بنیاد حکمت اسلامی صدرا

دکتر غلامحسین ابراهیمی دینانی..... استاد دانشگاه تهران

دکتر احمد احمدی..... استاد دانشگاه تهران

دکتر غلامرضا اعوانی..... استاد دانشگاه شهید بهشتی

دکتر رضا داوری اردکانی..... استاد دانشگاه تهران

دکتر کریم مجتهدی..... استاد دانشگاه تهران

دکتر سید مصطفی محقق داماد..... استاد دانشگاه شهید بهشتی

دکتر مقصود محمدی..... دانشیار دانشگاه آزاد اسلامی، کرج

ویراستار..... دکتر مقصود محمدی

مدیر اجرایی..... مهدی سلطانی گازار

مترجم انگلیسی..... دکتر رؤیا خوئی

ویراستار انگلیسی..... دکتر علی نقی باقرشاهی

شاپا: ۰۸۷۴ - ۱۵۶۰

نشانی: تهران، بزرگراه رسالت، روبروی مصلی، مجتمع

امام خمینی (ره)، ساختمان ۱۲، بنیاد حکمت اسلامی صدرا

صندوق پستی: ۱۵۸۷۵/۶۹۱۹

دورنگار: ۸۸۴۹۳۸۰۳

تلفن: (مقالات) ۸۸۱۵۳۲۲۱

(اشتراک و فروش) ۸۸۱۵۳۵۹۴

پست الکترونیک: siprin@mullasadra.org

پایگاه اینترنتی: www.kherad.mullasadra.org

فهرست مطالب

- سرمقاله..... ۳
بررسی تفسیر سهروردی و ملاصدرا از نسبت وجودشناختی
ماهیت وجود در فلسفه ابن سینا..... ۵
دکتر محمد انتظام
تأملی در عرفان فلسفی قنوی..... ۱۹
دکتر غلامرضا حسین پور
شواهدی بر اصالت وجود در تفکر ابن سینا از منظر حکمت
متعالیه..... ۳۱
دکتر مصطفی مؤمنی
حکمت؛ گمشده انسان معاصر..... ۴۷
دکتر طوبی کرمانی، دکتر حبیب کارکن
انگاره ملاصدرا از فلسفه..... ۶۱
دکتر منصوره رحمانی، دکتر احد فرامرز قراملکی،
دکتر قاسم کاکایی
مبانی انسانشناسی از منظر صدر المتألهین شیرازی..... ۷۵
علیرضا جوانمردی ادیب، دکتر نفیسه فیاض بخش
بررسی قاعده امکان اشرف و نسبت آن با
اصالت وجود..... ۸۵
دکتر حسن سعیدی، امیر اوسطی
خلاصه سخنرانیهای برگزیده بیست و یکمین همایش
بزرگداشت حکیم صدر المتألهین شیرازی (ملاصدرا)..... ۹۹

۱. بنابر تأییدیه شماره ۳/۱۳۷۰۸۵ مورخه ۹۱/۰۷/۰۲ از
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، خردنامه صدرا دارای
درجه علمی - پژوهشی است.
۲. خردنامه صدرا در پایگاههای زیر نمایه میشود:
- پایگاه مجلات تخصصی فلسفه جهان؛

Philosopher's Index

- پایگاه استنادی علوم اسلامی؛ ISC
- پایگاه مجلات تخصصی نور؛ Noormags
- بانک اطلاعات نشریات کشور؛ Magiran

راهنمای تدوین مقاله

- خردنامه صدرا بطور تخصصی فقط مقالاتی را که مربوط به حوزه فلسفه و علوم عقلی، مستدل و مستند به منابع معتبر باشد، برای چاپ میپذیرد.
- مقالات ارسالی باید مبتنی بر تحقیق و حاوی نکته‌ی بدیع و ابتکاری باشد، از نظم و انسجام منطقی لازم برخوردار باشد و اصول نگارش و اصالت زبان فارسی در آن بدقت رعایت شود.
- مقالات باید دارای چکیده (حدود ده سطر) و کلیدواژگان (حداکثر ده واژه) بوده و چکیده و کلیدواژگان انگلیسی نیز به آن ضمیمه شده باشد.
- لطفاً در ابتدای مقاله، عنوان مقاله، نام نویسنده، رتبه علمی و محل فعالیت (هرکدام بدو زبان فارسی و انگلیسی) و نیز نشانی بصورت دقیق در برگه‌ی جداگانه ذکر گردد.
- چنانچه مقاله برگرفته از پایان‌نامه یا طرح پژوهشی باشد یادآوری آن در ابتدای مقاله الزامی است.
- مقالات به رایانامه (ایمیل) مجله ارسال گردد. حتماً مرقوم شود «مربوط به خردنامه صدرا».
- رعایت اصول نشانه‌گذاری و ذکر نامهای غیرفارسی بزبان اصلی و نیز برجسته کردن نقل قولها ضروری است.
- مقالات ارسالی نباید قبلاً در جایی بچاپ رسیده باشد و ارسال آن نیز برای خردنامه صدرا تعهدی نسبت به چاپ ایجاد نمیکند اما خردنامه از حق تجدید چاپ و نیز نشر مقالاتی که پس از داوری دقیق و تأیید هیئت تحریریه بچاپ برسد، بصورت‌های رایج دیگر بزبان فارسی و دیگر زبانها برخوردار خواهد بود.
- مقالات ارسال شده بهیچ وجه مسترد نخواهد شد.
- خردنامه صدرا در ویرایش مطالب با حفظ محتوا و مفاد آزاد است.
- مسئولیت محتوا و مضمون مقالات بعهده مؤلف است و چاپ آن در این فصلنامه تنها برای عرضه و تلاقی افکار است و دلیل بر تأیید آن نیست.
- ارجاع به آثار ملاصدرا باید منطبق بر چاپ بنیاد حکمت اسلامی صدرا باشد.

شیوه ارجاعات

- ارجاعات در خردنامه صدرا بصورت پاورقی است؛ با ذکر نام خانوادگی نویسنده، نام کتاب، شماره جلد، شماره صفحه.
- در مواردی که بلافاصله به منبع قبلی ارجاع داده شود از کلمه همان و شماره صفحه و در صورتی که شماره صفحه نیز یکی باشد از واژه همانجا استفاده شود.
 - در مورد مجلات و مجموعه مقالات عنوان مقاله ذکر گردد.
 - در ارجاع به منابع غیرفارسی، عنوان اصلی کتاب ذکر شود. بجای واژه‌های همان و همانجانب نیز بترتیب از علامتهای *ibid* و *idem* (بصورت ایتالیک) استفاده شود.
 - در فهرست منابع، مشخصات کامل کتاب‌شناسی هر منبع بصورت زیر فهرست گردد:
— کتابها: نام خانوادگی مولف، نام مولف. عنوان کتاب (بصورت سیاه و ایتالیک)، مترجم، محل نشر، ناشر، سال نشر.
مثال: مطهری، مرتضی، مسئله شناخت، تهران، انتشارات صدرا، ۱۳۸۰.
— مجلات: نام خانوادگی مولف، نام مولف. «عنوان مقاله» (داخل گیومه)، نام مجله (بصورت سیاه و ایتالیک) سال، شماره مجله، سال نشر.
مثال: اعوانی، غلامرضا. «چرا ملاصدرا را صدرالمتألهین نامیده‌اند؟»، خردنامه صدرا، ۲، ۱۱، ۱۳۸۴.
— مجموعه مقالات: نام خانوادگی مولف، نام مولف، «عنوان مقاله» (داخل گیومه)، عنوان کتاب (بصورت سیاه و ایتالیک)، گردآورنده یا ویراستار، محل نشر، ناشر، سال نشر.
مثال: ابراهیمی دینانی، غلامحسین، «جایگاه ملاصدرا در فرهنگ علوم عقلی»، مکتب ملاصدرا و فلسفه‌های غربی، زیر نظر سیدمحمد خامنه‌ای، تهران، بنیاد حکمت اسلامی صدرا، ۱۳۸۵.
— در مورد منابع غیر فارسی نیز بهمین شیوه عمل شود.

انقلاب اسلامی ایران پس از برپایی و تثبیت قانونی و رأی نزدیک به اجماع ملی ملت به آن، اهداف و شعارهایی داشت که در یک کلمه، «در برپایی یک نظام اسلامی و حکومتی برابر قرآن و سنت پیامبر (ص)» خلاصه میشد، و ملت ایران به کمتر از آن قانع نبود. مهمترین این اهداف خرد و کلان، اسلامی شدن، یعنی پیاده شدن قانون و فرهنگ و روح اسلامی و در کنار آن، رفاه و امنیت و آزادی مردم و رعایت عدالت اجتماعی و کرامت انسانی بود.

متأسفانه دشمنان آگاه و با تجربه این انقلاب، با نفوذ در دستگاه حاکمیت و بهره از خائنین برخاسته از نسل همراهان انقلاب، تلاش مؤثری در دست نیافتن انقلاب به اهداف تدوین شده آن در قانون اساسی داشت و روز بروز این نظام را از اهداف آن دور نمود و حتی برخی سیاستگذارهای رسمی را هم با توطئه خود مشوب و منحرف ساخت. از جمله آفات این متنفذین در حاکمیت در طول نزدیک به چهار دهه، توسعه فساد مالی در دستگاهها، فساد اخلاقی در جامعه و بویژه در نسل جوان و انحراف عفاف دختران جوان و دهها فساد

دیگر - که عمده آنها دور شدن از عدالت و احکام و اخلاق اسلامی است - میباشد، بگونه‌یی که آنچه آنروز اهداف یک ملت بود، امروز به آرزوی آنان تغییر یافته است.

دست هدایتگر نظام که همواره در پی اصلاح امور بوده و هست، یآوری در کنار خود میخواست که بدور از عملکرد خرد یا کلان دستگاہهای رسمی، بتواند هم سیاستگذاری در سطح اعلی باشد و هم ناظر و تحلیلیگری بدنبال مصلحت واقعی نظام و این تا به امروز قابل تحقق نبود، چون نه اراده ارباب مسئولیت و نه اداره آن، با مصلحت نظام مناسبتی نداشت. از اینرو کاری شایسته در اجرای وظایف سیاستگذاری یا عملی سازی اهداف مقام رهبری و یاوریهای دیگر سیاسی و فکری و نظارتی انجام نمیشد.

احیاء مجمع تشخیص مصلحت و انتصاب رئیس جدید محترم آن و احکام و توصیه‌هایی که در آستانه آن از طرف مقام معظم رهبری ابلاغ شد، میتواند چاره‌ساز بازگشت کشور به اهداف و شعارهای آغاز انقلاب باشد، و بایستی در درجه اول برای رفع آلام فرهنگی و استواری رکن فرهنگ و حکمت و اخلاق اجتماعی - که مهمترین ارکان جامعه اسلامی ایران و در حکم رأس در برابر بدن است - کاری بکند و آنرا از زیر غبار فراموشی و قرار داده شدن در رتبه پائینتر ارکان دیگر مادی و شبه مادی نظام بیرون بیاورد و این ام‌المصالح جامعه را در جایگاه اصلی و کرسی واقعی خودش بنشانند؛ این مخروط وارونه را در وضع لایق آن قرار دهد؛ هم خود، سیاستگذار باشد و هم مراقب سیاستهای دشمنان، تا در آینده و در محضر تاریخ و برابر چشمان منتظر خرده‌بینان محکوم به قصور نگردد.